

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Išleina ketvirtadieniai Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Jung. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00 Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00. Foreign countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 8-4711

MŪSŲ PAJĖGOS TVIRTEJA

Kiekvieną savaitę į Jungtines Amerikos Valstybes atvyksta nauji būriai Lietuvos tremtinių. Tarp jų randasi išmintingų ir patriotiškų, arba šiaip šviesių sąmoningų lietuvių patriotų. Atvykėliai pasiskaido po dideles ir mažas mūsų kolonijas. Kai kur naujieji ateiviai jau yra susimėję ir draugijas ir šauniai dirbaujami.

Malonu pastebėti, kad naujieji ateiviai labai aukštai įvertina mūsų centralines organizacijas, ypatingai mūsų Susivienymą. Dabar įsirašantiems Susivienymams beveik didesnę pusę sudaro Lietuvos tremtiniai atvykę į šią šalį. Kai kurie iš jų dar neseniai yra įžengę į Dėdės Samo žemę, vienok jie pirmąją savo pareigą laiko prisidėti prie mūsų organizacijos. Ypatingai daug intelektualių šviesių pajėgų išrašė generaliniai organizatoriai dr. Vytautas A. Dambraiva ir prof. Antanas J. Vasiliauskas Chicagoje. Neabejojame, kad ir kiti tremtiniai paseks jų pavyzdžiu. Deje, šiuo pavyzdžiu turėtų pasekti ir visi kiti Amerikos lietuviai katalikai, neišskiriant ir čia gimusių ir augusių. Mūsų Susivienymas yra tvirtas, saugus ir lietuviškas. Laikas mums sekti kitų tautinių grupių pavyzdį—dėti į savas nacionalines organizacijas, kurios mums patikrina saugią apdraudą protekciją ir tuo pačiu laiku pastato mus aukščiau kitais atžvilgiais. Dėl to mes nuosirdžiai džiaugiamės tokiu tremtinių pavyzdžiumu, kuris turės sveikos įtakos ir visai lietuviškai visuomenei.

Nauji ateiviai turėtų būti apmokyti ir išmokinti mūsų organizacijos.

me Amerikos Lietuvos Šalpos Fonde. Tremtiniai pareiškė karo audras, raudonųjų ir rudųjų okupantų kankinimus geriausia įvertina minėtų organizacijų reikšmę ir jų veikimą. Daugely vietų tremtinių iniciatyva ir pastangomis rengiamos pramogos ir pelnas eina minėtų organizacijų naudai.

Naujieji ateiviai ir mūsų spaudą jau įneša turinio ir sudvasinimo. Reikia pažymėti, kad tarp atvykusių yra išmintingų publicistų, rašytojų, poetų ir beletristų.

Zodžiu sakant, Dėdės Samo žemėje koncentruojasi gyvosios mūsų tautos pajėgos ir čia susidaro tvirtiausi centrai lietuviškos palaikymui ir pavergtos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkovojimui. Šiuo laiku mūsų šalyje dirbaujami išmintingieji šios akcijos vadai—Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius ir Lietuvos Tarybos pirmininkas adv. Vaclovas Sidzikauskas. Jie lanko dideles ir mažas kolonijas, daro pranešimus ir sako kalbas, kuriose apibūdina dabartinę skausmingą Lietuvos ir lietuvių tautos padėtį ir išaiškina kovos būdus ir priemones laisvei ir nepriklausomybei siekti.

Amerikos lietuviai labai daug gali prie šios kovos prisidėti. Kaip carų laikais Amerikos lietuviai prisidėjo prie tautinės sąmonės žadinimo, kaip pirmojo pasaulinio karo laiku ir po karo prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės įgyvendinimo, taip dabar mes galime prisidėti prie pagreitimo atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Prie šio darbo dėkimės didžiausiu uolumu ir visomis mūsų pajėgomis.

MINISTERIO LOZORAČIO KALBA

Pasakyta, Nepriklausomybės Šventės Proga Lietuvių Komiteto Italijoje Priėmimo Dalyvaujant J. E. Kardinolui J. Pizzardo

Viena Lietuvos valstybinio gyvenimo tradicijų, dargi—viena jo institucijų buvo įprotis, kad valstybinė šventė ir iš viso kiekvieną svarbų tautos gyvenimo įvykį švęsti bažnytinė ceremonija.

Dabartiniai okupantai stengiasi mūsų krašte visomis priemonėmis persekioti ir palikinti šią tradiciją. Kas šiandien Lietuvoje atvirai atliktų bažnytinės apeigos už Lietuvos gerovę, rizikuotų būti okupuotose valdžios nuobaudas lyg už svetimos valstybės kontrabandą. Aukštieji tikybinių, tautinių ir moralinių principai, kurie yra būtini civilizuoto ir laisvo gyvenimo pagrindai, ateizmo jėgomis tėra svetimos vertybės, kurias reikia išimti iš apyvartos ir pakeisti civilizuoto ir laisvo gyvenimo pagrindais.

Šiomis aplinkybėmis šv. Mišios, kurias Jūsų Eminencija teikėms atlaikyti už Lietuvą, įgytą ypatingos, brangios mums reikšmės ir sudaro didelę šviesos spindulį, apšviečiantį kelią, kurį mes, lietuviai, esame pasirinkę pasiekti mūsų tikslui, būtent, mūsų Tėvynės laisvės atstatymui.

Nėra reikalo slėpti, kad Romos lietuviams susirinkus čia pareikšti nuolankią pagarbą Jūsų Eminencijai ir širdingai pasveikinti visus, kurie malonėje atsilankyti į šį susirinkimą, mūsų širdys yra apimtos didelio liūdesio. Iš tikrųjų, mūsų kraštui vis tebesant svetimoje okupacijoje, nežmoniškas teroras pastato mūsų tautą į sunkiausią pavojų. Padėtis, kurioje yra Lietuva, o taip pat ir kitos Centro bei Rytų Europos tautos, sunkumas,

Apžvalga

JUODINA AMERIKOS DIPLOMATUS

Sovietų valdžia išleido knygą, kurią neva parašė buvusi U. S. pasiuntinybės tarnautoja Anna-belle Bucar, ištekėjusi už ruso artisto Konstantino Lapšino. Toje knygoje bauriai šmeižiamas U. S. ambasadorius Walter Bedell Smith ir kiti pareigūnai. Dėl tų šmeižtų ir jų tikslu "Naujie-nos" rašo:

"Knygoje pasakojama, kad JAV ambasadorius, gen. Walter Bedell Smith, užsimeisęs spekuliacija, pardavinėdamas juodojo rinko aukštinis Amerikos ir Argentinos pinigais, laikrodžius ir rašomuosius plunksnas; kad iš pasiuntinybės "stambūs spekuliantai" veždavo į Jungtines Valstybes meno kūrinius, vertus dešimčių tūkstančių dolerių." Ambasadorius panaudodavęs savo neteisėtoms operacijoms pasiuntinybės tarnautojus rusus. Pasiuntinybės patarėjas Elbridge Durbrow daręs neva tardymą juodosios rinkos operacijoms sustabdyti, bet jį pati buvęs "vienas iš aktyviausių pasiuntinybės spekuliantų."

"Kas gali tikėti šitokiomis pasakomis? Amerikos pasiuntinybės svetimose šalyse užima per daug atsakomybę, kad jį galiu gauti stačią į pavojų savo paties ir savo valdžios gerą vardą, darydamas neteisėtą biznį. Juo labiau turi būti atsargus diplomatas, eidamas savo pareigas Maskvoje, kur bolševikų žvalgyba dieną ir naktį seka į jį kiekvieną pasiuntinybės tarnautoją.

"Sovietų valdžia žino, kad tie kaltinimai prieš ambasadorių Smith ir buvusį pasiuntinybės patarėją Durbrow grynas melas. Juoda abu dabar yra Amerikoje. Gen. Smith gydyosi ligoninėje, o Elbridge Durbrow dirba Karo Kolegijos administracijoje Washingtono. Koks buvęs sovietų tikslas taip bauriai juodu apšmeižti?"

"Stalinas nori apjuodinti Jungtines Valstybes, prieš kurias jįsi-

KALBOS VADOVA

Čia kalbame apie LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ, kuris ir savo stambumu (apie 30 spaudimo lankų) ir spaudmenų įvairumu, ir kirčiuotomis raidėmis sunkina išleidimo darbą ir sudaro tokias stambias išlaidas, kurių joks atskiras leidėjas dabar pakelti negali. O gimtosios kalbos vadovo mums reikia. Jei reikia, tai turime ir žūbtū išspausdinti. Todėl švietimo ir Kultūros Taryba, suprasdama to reikalo svarbumą, kviečia visą mūsų bendruomenę prisidėti prie to reikšmingos knygos išleidimo. Čia turime knygą, kurios ne-

buvo neseniai dar kartą įrodytas kriminalinio pasikėsinimo prieš vieną aukščiausių Bažnyčios atstovų. Niekšiški veiksmai, palietę Kardinolą Vengrijos Primatą Mindszenty yra neišvengiama pasekmė tos tvarkos, kuri brutališka jėga yra primesta dešimties milijonų žmonių. Eaztergano arkivyskupas priklauso ilgai, nesuskaitomai virtinėi nekaltų aukų, kurios jau yra kritusios ir dar kris ateity. Lietuvoj ir kitur, parbloktos smūgių, nukreiptų tiek prieš tikybos, tiek prieš tautų ir atskirų žmonių laisvę.

Tačiau dabartinė padėtis nėra galutinė. Ji bus pakeista kai tarptautinė bendruomenė nuspręš eliminuoti tas jėgas, kurios ruošia civilizacijai moralinę, politinę ir techniką katastrofą. Tik tada, taip pakeitus padėtį, bus galima nustatyti tikrąją taiką, tai yra, taiką pagrįstą padarytųjų tautos neteisviųjų ataišymu. Šioj taikoj ir Lietuva atgaus savo nepriklausomybę.

Todėl šio momento liūdesys nesumažins nei mūsų pasiryžimo, nei mūsų pasitikėjimo ateitimi. Prašydamos Jūsų Eminencija teiktis priimti mūsų labai širdingą padėką už Jūsų palankumą, už su pagarbą lenkiusius prieš Jūsų palaimintą kardinolišką purpurą, kuriame pastaroji Bažnyčios kunigaikščio kančia suteikia naujos pažibos.

Ponios ir Ponal, taip pat nuosirdžiai dėkoju Jums už Jūsų simpatijas pareiktas Lietuvai.

AR GERAI DAROM ISSIBARSTANT?

Visi tur būt žinome posakį, kad vienybėje galybė. Iš pasakojimų ir iš pasakėčių prisimenama, kaip ne tik atskiros šeimos, bet ir tautos, būdamos susiskaldžiusios, nepajėgia atlikti didesnių, sunkesnių užduočių.

Jei šiandien BALF'as, kada reikia parodyti daugiausia veiklos, atsidūrė labai sunkioje finansinėje būklėje, tai, šalia kitų priežasčių, taip pat yra kaltas ir mūsų išsibarstymas. Vietoje kad jungtis į bendrą darbą, daug kur atsirado šakų šakelių. Yra atsiradę ir atskirų fondelių, vietoje, kad remti visiems Bendrą Amerikos Lietuvos Šalpos Fondą. Iš tokio jėgų išsibarstymo nukentčia tremtinių reikalai. Nes mažas, susidaręs kur nors provincijoje fondelis, turintis kelius šimtus dolerių, negali apginti tremtinių reikalų, ar tai pasiūstyti Europą atstovus ar šiaip ką nors efektingiau nuveikti ar sušelpyti.

Mums reikia burtis, o ne skirstytis. Mes nesame tiek turtingi, kad pavieniui galėtume atlikti didesnius, svarbesnius uždavinius. Organizuotos, visų vieningas darbas ir pastangos visada atneš geresnių rezultatų.

BALF'as, būdamas visų lietuvių Amerikoje šalpos organizacija, įėjimas į sąjungą su kitomis organizacijomis, turi ne mažai materialinės naudos ir paramos. Imkime pav. tik kelius peritusių mėnesius: spalį, lapkritį ir gruodžio mėn. gauta auku 12,993 doleriai, o vien iš CARE organizacijos gauta pašalpos pa-

VENECUOLIETIS YRA GERAS PATRIOTAS, BET NE ŠOVINISTAS!

Rašo PETRAS TOLIMAS

Lietuva, savo poros desimtis metų, išliko nepajėgi, nes nepajėgė apsiginti prieš agresyvią Rusiją.

ardys ne tik patriotizmas, bet ir reikia prisipažinti, be blogos valios, šiek tiek ir šovinizmo. Tas patiesinama, kadangi Lietuva buvo ilgus metus visokių okupantų išankinta, o kada tapo laisva, vistiek jai trūko pačio brangiausio—sostinės. Vilnius buvo simboliu Lietuvos tautos, jo ilgejoj suaugę, tą ilgęj ir troškimą jį išvaduoti, įskiepijo ir jaunajai kartai. Toji aplinkybė, kad Lenkija taip ilgai valdė Vilniaus kraštą, po truputį, lašas po lašo, ne tik jaunimą išmokė siekti Vilniaus atvadavimo, bet ir jį širdyse išugdė neapykantą tai šaliai, kuri taip negražiai ir neteisimai su maža tauta pasielgė.

Vokietijoje mums akis į akį teko susidurti su giliai vokiečių tautoje įskiepytu patriotizmu, kuris viršijo tos sąvokos ribas ir reikėsi kiekviename žingsny aštria šovinizmo forma. Nelengva tremtiniui buvo išnešti savo likimo našta girdint kiekviename kampe leidžiamas replikas, kad tai "Auslander", kad tokiais žmoniškais vokiečiais, galimai greičiau, turėtų atsikratyti. Suprantama, kad ir jie ne kas kita, kaip to paties likimo aukos, kad jie dėl pralaimėjimo stengiasi išskoti kitų kaltininkų, pamiršdami žvilgtelti arčiau į savo širdį.

Iš tokios nemielos atmosferos ištrūkęs tremtinys, be abejonės negalėjo iš karto žinoti, kaip jis bus traktuojamas naujoje valstybėje, kuri jį priėmė, pasigabeno ir čia jis turės laikinai, o gal iki grabo lentos gyventi.

Lietuviai ar kitas, patekęs Venecuelon, gali užtikrinti kiekvieną, kad čia patriotizmas yra aukščiausio laipsnio. Venecuelos žmogus žino, kad ir būtų jis pats tamsiausias analfabetas, jovojo tėvynė sau laisvę iškovoję brangia kaina, užmokėjo daugelį savo vaikų gyvybę. To niekas negali pamiršti, nes viso krašto mietuose skaitlingi Tautos didvyrių paminklai tai primena, Venecuelos išvadautojo Bolivaro vardas, yra venecueliečių visuo. Aš manau, kad vargu ar rasis pasaulyje tokia valstybė, kur vieną tautos patriarchas ir kovotojas būtų taip branginamas visos tautos, kaip Bolivaras Venecueloje. To vardo didelę provincija ir miestas, o išlaisvintojo vardo pinigais, aiktės, avenidos, gatvės... Visur ir kiekviename žinganyje susidursi su tautos ton, Mass.

"LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS" bus man, ne tik vadovas, bet ir mokytojas," rašo iš Kanados A. Kalvaitis užsakydamas šią knygą. Jis neklysta. Užsakyk ir tamta, įsitikinsi. Tik \$2.50. J. Aūdėnas, generalinis igaliotinis, 35 P St., S. Boston, Mass.

